

STORTINGET

Representantforslag 82 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby og Alfred Jens Bjørlo

Dokument 8:82 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby og Alfred Jens Bjørlo om å supplere verneplanene for vernede vassdrag

Til Stortinget

Bakgrunn

Fra 1973 og frem til i dag er det 390 vassdrag og vassdragsområder over hele landet som har fått beskyttelse gjennom verneplaner, hvorav Øystesevassdraget er det siste. Om lag 1 900 vassdrag er bygget ut.

De vernede vassdragene representerer samlet et utsnitt av Norges unike vassdragsnatur. De er viktige friområder, gode lakseelver og habitat for en rekke truede arter. Livet i og langs elvene er unike økosystem der insekter, fugl, fisk og pattedyr har sitt livsmiljø. Deres liv er knyttet til elvene og elvelandskapet på en måte en ikke kan overse. Tiden er inne for å utvide vernet av vassdrag i Norge, og Olje- og energidepartementet (OED) og Norges vassdrags- og energibyrå (NVE) har på bakgrunn av viktige naturverdier avslått konsesjoner i en rekke vassdrag.

Gjengedalsvassdraget

Ligger i Sogn og Fjordane. Naustdal-Gjengedalsområdet er et av de største og mest mangfoldige villmarksområdene som er igjen på Vestlandet.

Garbergelva

Garbergelva ligger i Selbu i Trøndelag fylke. Garbergelva renner fra Skarvan og Roltdalen nasjonalpark til Selbusjøen og har svært variert natur. Vassdraget ble vur-

dert for vern i to verneplaner for vassdrag, samt i supplementeringen av verneplanene i 2005, men ble ikke vernet under henvisning til at vernet måtte avklares gjennom etablering av Skarvan-Roltdalen nasjonalpark.

Hovda

Ligger i Hedmark og er et av de større vassdragene i fylket som ikke er påvirket av kraftutbygging. NVE ga i desember 2014 konsesjon for utbygging av et kraftprosjekt på ca. 11 GWh, men etter klage fra naturvernssiden gjorde OED om NVEs konsesjonsvedtak. Departementet begrunnet avslaget med at Hovda kraftverk ville ha for store negative konsekvenser for naturmangfold og andre interesser.

Vinda

Ligger i Oppland, Valdres. I 2002 ble verneverdiene i Vinda vurdert som så viktige at vassdraget burde komme med i suppleringsrunden for nasjonalt vernede vassdrag. 7. november 2018 avslo OED konsesjonssøknaden.

Skurvedalsåna

Ligger i Rogaland, i Forsand kommune, Nye Sandnes. Høsten 2017 avslo OED konsesjonsvedtaket til NVE og begrunnet det med Skurvedalens verdi for landskap, friluftsliv og naturmangfold.

FN har vært klokkeklare i sitt syn på tap av natur, og har ved flere anledninger stadfestet at tap av natur er en like stor trussel som klimaendringer. Langs elvene som foreslås vernet i forslaget, finner man uerstattelige naturverdier, blant annet mange rødlistede arter. Naturkrisen og klimakrisen henger sammen og må løses sammen. Når planter og dyrs leveområder bygges ned, svekkes økosystemenes evne til å fange og lagre karbon.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om ny supplering av verneplanene for vernede vassdrag med Gjengedalsvassdraget, Garbergelva, Hovda, Vinda og Skurvedalsåna.

11. januar 2023

Ola Elvestuen

Guri Melby

Alfred Jens Bjørlo